

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Q. 152. Quo loco audiri debeat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

- 623 §. 2. Satisfacit, qui audit Missam, quocunque
& idiomate fiat, uti si audiat Missam Sacerdos
Græci in his partibus celebrantis, quia quæ
substantiam est eadem apud omnes Catholicos.
Missam, *Pasq.* q. 1259. *Gob.* num. 161. & alii.
- 624 Q. 151. *Quotempore audiri debeat Missa.*
§. 1. Probabilius videtur, quod satisfiat Præceptum
quâcunque horâ audiatur à media nocte ad ala-
ram mediam noctem, *F. Lug. Leand. Dian.* P. 10. T.
R. 21. *Gob.* T. 5. num. 56. contra *Pasq.* q. 1260, qui putat
non satisfieri, nisi audiatur intra tempus, quod
licitum est celebrare; sed ratio nostra est, quod
quâcunque horâ audiatur, verum est Missam eo
esse auditam, ergo satisfactum est Præcepto, quod
tantum exigit Missam audiri illo die.
- 625 §. 2. Qui nocte Nativitatis Christi audit Missam
quæ Romæ vel Venetiis ex privilegio dicitur
ante mediam noctem à Sacerdote jejuno, satisfiat
Præcepto pro die Nativitatis, quia sic anticipatur
illa dies, uti in Matutino, quod pridie recitatur.
hinc si dies Nativitatis incideret in diem Lunæ,
non satisfaceret Præcepto pro die Dominica, quia
Missam illa spectat ad sequentem diem Nativitatis
non ad Dominicam, ita *Lug. Dicast. Dian.* P. 7. T.
R. 12. P. 10. T. 12. R. 22. Item T. 14. R. 35; & absolute
loquendo non posse per auditionem unius Missæ
satisfieri Præcepto audiendi Missam duobus diebus.
rectè probat *Cressp. à Borgia* in *QQ. Mor.* quæst. 10.
- 626 Q. 152. *Quo loco audiri debeat Missa.*
Præcipuum Dubium est, an satisfiat, si audiatur
loco privato vel profano, pro quo fit,
§. 1. Privatum Oratorium, est locus aliquis
in domo vel arce privati hominis ad tempus
deputatus cultui Dei, unde Oratorium erectum
in palatio Episcopi, aut in Conventu Regularium

aut perpetuò destinatum divino cultui habènsque ingressum ex publica via, aut à Missionariis privilegiatis certo loco constitutum, non censentur privata Oratoria, uti cum aliis docent *Quarti* in Rubr. P. 3. T. 10. n. 1. S. 3. Et *Tamb.* de Sacrif. L. 1. c. 4. §. 4. hinc absolutè dicit *Illsung* T. 5. num. 163. non esse quæstionem de Oratoriis privatis Episcoporum vel Regularium, sed tantùm de privatis Oratoriis aliorum Clericorum sæcularium & laicorum, de quibus jam loquemur.

§. 2. Privilegiatus & tota ejus familia, id est, 627 omnes illi, qui habitant in domo Privilegiati cum quadam habitudine ad illum, uti sunt Pater & Mater, Nurus & Gener, Uxor, filii, filix, Nepotes, Pro-Nepotes & alii per lineam rectam descendentes & manentes sub regimine Parentum, habitantésque cum illo; item servi & ancillæ, quandoque etiam hospites, si ita addatur in Bulla, & consequenter etiam illi, qui his famulantur, uti docet *Tamb*: hi (inquam) omnes, si audiant Missam in privato Oratorio, satisfaciunt die festivo, quo ibi celebrare licitum est; ita omnes communiter.

§. 3. An præter Privilegiatum ejusque familiam 628 satisfaciant etiam alii ibi audientes, quando audire possunt alibi, duplex est sententia, 1. *Pasq.* q. 659, ubi alios undecim pro se citat, quibus accedunt *Diana* P. 6. T. 8. R. 40. P. 9. T. 1. R. 3. *Bas.* v. *Missa.* n. 8. *Gobat* T. 5. n. 356. *Quarti* Dub. 13. *Sporer* T. 3. c. 4. n. 24. *Ills.* supra dicens esse nunc certam; hi omnes absolutè dicunt non satisfacere; ratio est, quia Pontifex in Bullis expressè addit: *Volumus autem, ut alii, qui non sunt de familia, non censeantur liberi ab obligatione audiendi Missam in Ecclesia, & hoc à Cardinalibus declaratum esse, dicunt Authores hic citati.* 2. Sententia est *Az.* *Henriq.* *Homob.* *Castrop.* *Pellizar,* quos

quos citat *Pasq.* suprà, quibus accedunt *Busenbaum.*
Burgh. Cent. 3. Caf. 60. citans *Barbof.* Item *P. March.*
 T. 2. T. 4. T. 2. Q. 1. Dub. 1, quorum sententiam
Gob. T. 3. n. 254. vocat probabilem & usu receptam
 hi dicunt satisfieri à quovis ibi audiente: Ratio est
 quia de Jure communi plus non præcipitur quam
 Missam audire, de loco autem nunc nullum est
 Præceptum. Ad verba Bullarum dicunt antea
 de Jure antiquo fuisse obligationem audiendi
 Missam in Parochia, uti probat *Pasq.* quæst. 1277
 cui Juri aut alteri cuicumque obligationi
 si quæ adhuc est, Pontifex non vult derogare
 per tale privilegium privato datum; quòd si non sit
 talis obligatio, uti nunc Jure novo non est
 restrictio illa nil operatur, apponitur tamen, qui
 servatur stylus antiquus Curia, & dantur privilegia
 secundum antiquas formulas rescribendi, hinc
 testatur *March.* verba illa communiter non recipi
 alio sensu, etiam inter timoratos. Prior sententia
 est communior, tutior & probabilior, tum quia
 pro se habet verba Legis, quorum explicatio
 pro altera sententia est dubia, tum etiam quia
 Lex communis erat, ut Missa audiretur in Ecclesia
 publica, imò & in Parochia, privilegium autem
 habent Religiosi, ut in suis Ecclesiis satisfiat,
 quale privilegium non est, neque legitima consue-
 tudo, neque certa interpretatio pro privatis Ora-
 toriis, ergo possessio est pro communi Lega-
 Nihilominus secunda sententia etiam videtur esse
 probabilis, hinc *Sporer* sapienter in praxi suadebat,
 ut illi, qui de familia non erant, alibi audirent
 Missam, nolentes autem non urgebat.

§. 4. Probabile est satisfieri Præcepto,
 quocumque alio loco etiam profano audiatur
 Missa, v. g. in castris cum militibus; in litore,
 quando

quando legitur pro navigantibus, licet quis non fit miles, nec de comitatu navigantium, ita n. præced. citati pro secunda sententia cum *Bonac.* de Sacram. D.4.Q.ult.P.12.N.4. Ratio est, quia quamvis forte restrictio sit de privatis Oratoriis, tamen nulla est de aliis locis, ergo rectè statum Lege communi præcipiente Missam, abstrahendo à loco: gratis autem dicit *Pasq.* q. 1257. præcipi, ut Missa ab omnibus audiatur in Ecclesia vel publico Oratorio ab Ecclesia deputato, nam tale Præceptum nunc non extat, sed tantum Præceptum Missæ, quæ reipsa Missa est, quocunque loco fiat.

An Regulares vi privilegiorum possint absque licentia Episcopi ubique Missam legere; item à quo & quomodo concedi possint privata Oratoria, dicitur *Lib.VI.T.3.c.3.* ad D.4, ubi etiam pluribus exponitur, quis dicatur esse de familia seu familiaris Privilegiato.

Q. 153. *Quanam requirantur, ut quis satisfaciat* 630
Præcepto audiendi Missam. R. Seqq. 1. Intentio.
 2. Præsentia corporalis. 3. Assistentia moralis.
 4. Attentio aliqua. 5. Ut integra Missa audiatur,
 de quibus ordine addendum est aliquid.

Q. 154. *Qualis intentio requiratur.* R. Requiritur 631
 intentio seu voluntas audiendi Missam tanquam rem sacram, quæ exhibetur Deo cultus, ita *Suar. Bonac.* aliique communiter cum *Gob. T.5. num. 194. & 196 Pasq.* quæst. 1309. contra *Dicast.* Ratio est, quia Ecclesia per Missam præcipit aliquem Dei cultum, hinc,

§. I. Non satisfacit, qui interest, ut irrideat, aut 632
 eo tantum animo, quia exspectat amicum illum venturum, aut ut occidat Sacerdotem, cum ab ara venerit, aut solius curiositatis causâ, ita *Gob. supra, & n. 210, citans Lug. & Tamb;* imò *Pasq.* supra putat
 A a eum,